Lietas Nr. C17147611
Lietas arhīva Nr. CA-0122-15/14

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā

2015.gada 14.decembrī

Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesu kolēģija šādā sastāvā:
tiesas sēdes priekšsēdētāja G. Ozoliņa
tiesneši L. Volberga, M. Sviķis
ar sekretāri A. Znotiņu
atklātā tiesas sēdē Rīgā, Brīvības bulvārī 34, izskatīja civillietu AAS "Balva" prasībā pret SIA "Bezko" par zaudējumu un neapmaksātas apdrošināšanas prēmijas piedziņu, sakarā ar AAS "Balva" apelācijas sūdzību par Jūrmalas pilsētas tiesas 2013.gada 4.februāra spriedumu.
Noklausoties tiesneses G.Ozoliņas ziņojumu, Civillietu tiesu kolēģija

APRAKSTOŠĀ DAĻA
konstatēja:

[1] 2011.gada 16.septembrī Apdrošināšanas akciju sabiedrība „Balva" (turpmāk-prasītāja) iesniedza tiesā prasību pret Sabiedrību ar ierobežotu atbildību SIA „Bezko" (turpmāk-atbildētāja) par zaudējumu Ls 27 132,10, neapmaksātās apdrošināšanas prēmijas Ls 81,46 un tiesāšanās izdevumu piedziņu, lūdzot noteikt tiesības saņemt likumiskos procentus līdz sprieduma pilnīgai izpildei.
Prasība pamatota ar Civillikuma 1759., 1775., 1779.pantu un Sauszemes transportlīdzekļu īpašnieku civiltiesiskās atbildības obligātās apdrošināšanas likuma 19.panta pirmās daļas 1.punktu, otrās daļas 1.un 2.punktu, 24.panta pirmo un trešo daļu, 41.panta pirmās daļas 2.punkta "a" apakšpunktu, 14.panta sesto daļu.
[1.1] Norādīts, ka 2010.gada 7.jūlijā ap plkst. 19:15 Panevēžas rajonā, Lietuvā, uz apvedceļa /pers. D/, braucot ar atbildētājai piederošo automašīnu Scania 124, valsts reģistrācijas Nr. /TL numurs/, izraisīja ceļu satiksmes negadījumu, kura rezultātā:
- tika bojāts SIA „Bats" piederošais puspiekabes furgons KRONE SD, valsts reģistrācijas Nr. /TL numurs/;
- cietis transportlīdzekļa VW Multivan, valsts reģistrācijas Nr. /TL numurs/ vadītājs /pers. E/, kurš satiksmes negadījuma vietā gāja bojā;
-cietis transportlīdzekļa DAF, valsts reģistrācijas Nr. /TL numurs/ vadītājs /pers. F/, kurš satiksmes negadījuma vietā gāja bojā;
-ir nodarīts kaitējums videi.
[1.2] Pamatojoties uz Sauszemes transportlīdzekļu civiltiesiskās atbildības apdrošināšanas līgumu (apdrošināšanas polise Nr. CD169993) prasītāja izmaksāja cietušajiem zaudējumu summu 27132,10 Ls apmērā.
[1.3] Atbildētāja nav samaksājusi prasītājai apdrošināšanas prēmiju 81,46 Ls apmērā, lai arī samaksas termiņš tika noteikts 2010.gada 8.maijā.
[1.4] 2011.gada 11.janvārī prasītāja nosūtījusi atbildētājai pretenzijas vēstuli lūdzot nekavējoties atlīdzināt radušos zaudējumus, ko atbildētāja nav izdarījusi.
[2] Atbildētājas rakstveida paskaidrojumi par celto prasību tiesā netika saņemti.
[3] Ar Jūrmalas pilsētas tiesas 2013.gada 4.februāra spriedumu prasība noraidīta.
[3.1] Tiesa, atsaucoties uz Civillikuma 1770. un 1779.pantu, kā arī Sauszemes transportlīdzekļu īpašnieku civiltiesiskās atbildības obligātās apdrošināšanas likuma 41.panta otrās daļas 1.punktu, nonāca pie secinājuma, ka nav konstatēti Civillikuma 1775.pantā noteiktie zaudējumu atlīdzināšanas priekšnoteikumi, jo lietas materiāliem nav pievienoti pārliecinoši pierādījumi par ceļa satiksmes negadījumā iesaistītās automašīnas Scania 124, valsts reģistrācijas Nr. /TL numurs/ piederību.
[3.2] Tiesa atzina, ka lietas materiāliem nav pievienoti arī pierādījumi par ceļa satiksmes negadījumu 2010.gada 7.jūlijā, bet Panevēžas apgabala Galvenā policijas komisariāta Ceļu policijas biroja vēstule, kas adresēta adresētu AS „PZU Lietuva", tiesa neuzskatīja par vērtējamu kā nepārprotami tiešu pierādījumu pieteikumā norādīto apstākļu juridiskajai izvērtēšanai.
[3.3] Ņemot vērā, ka prasība netiek apmierināta, tiesai nebija pamata atzīt prasītājai tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei saņemt 6% gadā no nesamaksātā parāda summas un apmierināt arī prasītāja prasību daļā par tiesas izdevumu piedziņu.
[4] Apelācijas sūdzību par Jūrmalas pilsētas tiesas 2013.gada 4.februāra spriedumu iesniedza prasītāja, norādot, ka spriedumu pārsūdz pilnā apmērā un lūdz prasību apmierināt.
[4.1] Apelācijas sūdzībā norādīts, ka prasība nepamatoti noraidīta, jo tiesa nav pārbaudījusi visus pierādījumus, lai noskaidrotu objektīvo patiesību.
[5] Atbildētājas rakstveida paskaidrojumi par apelācijas sūdzību Rīgas apgabaltiesā netika saņemti.
[6] Ar Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesu kolēģijas 2013.gada 28.oktobra lēmumu lietā apturēta tiesvedība.
[7] Rīgas apgabaltiesā saņemti prasības pieteikuma precizējumi, kuros prasībā un apelācijas sūdzībā norādītie prasījumi, sakarā ar valūtas nomaiņu Latvijā, pārrēķināti no latiem un euro.
[8] Apelācijas instances tiesas sēdē atbildētāja nebija ieradusies, par tiesas sēdes vietu un laiku paziņots likumā noteiktajā kārtībā, nosūtot tiesas pavēsti.
Civillietu tiesu kolēģija lietu izskatīja bez atbildētājas klātbūtnes saskaņā ar Civilprocesa likums 156.panta pirmo daļu. Tiesa

apspriežoties uz vietas nolēma atjaunot tiesvedību saskaņā ar Civilprocesa likuma 218.panta pirmo daļu un izskatīt lietu pēc būtības.

Prasītājas pārstāvis uzturēja prasību un apelācijas sūdzību uz tajās izklāstītajiem pamatiem.

MOTĪVI

[9] Pārbaudot lietas materiālus, lietā iesniegtos pierādījumus un noklausoties lietas dalībnieku paskaidrojumus, Civillietu tiesu kolēģija atzīst, ka prasība ir pamatota un apmierināma.

[10] Civilprocesa likuma 426.panta pirmā daļa noteic, ka apelācijas instances tiesa izskata lietu pēc būtības sakarā ar apelācijas sūdzību un pretapelācijas sūdzību tādā apjomā, kā lūgts šajās sūdzībās.

Ņemot vērā, ka atbildētāja pirmās instances tiesas spriedumu ir pārsūdzējusi pilnā apmērā, Civillietu tiesu kolēģija, ņemot vērā Civilprocesa likuma 426.panta pirmajā daļā noteikto, atzīst, ka lieta izskatāma pēc būtības pilnas celtās prasības apjomā.

[11] Ieskatījusies Ceļu satiksmes drošības direkcijas reģistrā, Civillietu tiesu kolēģija konstatē, ka automašīna Scania 124 ar valsts reģistrācijas Nr. /TL numurs/ īpašniece ir atbildētāja SIA "Bezko".

[12] Ar Panevēžas apgabala galvenās policijas komisariāta Ceļu policijas biroja izziņu Nr.50-9-S-4895 apstiprināts, ka automašīnas Scania 124 ar valsts reģistrācijas Nr. /TL numurs/ vadītājs iebrauca pretējā satiksmes joslā un sadūrās ar automašīnu VW MULTIWAN ar valsts reģistrācijas Nr. /TL numurs/ un kravas automašīnu DAF ar valsts reģistrācijas Nr./TL numurs/, kā rezultātā automašīnu VW un DAF vadītāji gāja bojā satiksmes negadījuma vietā. Pirmstiesas izmeklēšanas materiālā saņemtajā transoloģiskajā ekspertīzē speciālists secinājis, ka izmeklēšanai iesniegtajā riepā ir mehānisks bojājums, kas radies eksplozijas rezultātā (l.l.35, 40).

Sauszemes transportlīdzekļu īpašnieku civiltiesiskās atbildības obligātās apdrošināšanas likuma 1.panta 2.punkts noteic, ka apdrošināšanas gadījums ir ceļu satiksmes negadījums, kuram iestājoties paredzēta apdrošināšanas atlīdzības izmaksa.

Civillietu tiesu kolēģija secina, ka konkrētajā lietā 2010.gada 7.jūlijā ir iestājies apdrošināšanas gadījums.

[13] Saskaņā ar Sauszemes transportlīdzekļu īpašnieku civiltiesiskās atbildības obligātās apdrošināšanas likuma 18.pantu, iestājoties apdrošināšanas gadījumam, apdrošinātājs, kurš apdrošinājis zaudējumu nodarījušā transportlīdzekļa īpašnieka civiltiesisko atbildību, saskaņā ar apdrošinātāja atbildības limitu atlīdzina šajā likumā noteiktajā kārtībā novērtētos zaudējumus, kas ceļu satiksmes negadījumā nodarīti trešajai personai.

Ar lietas materiālos esošajiem pierādījumiem ir apstiprināts, ka prasītāja ir veikusi apdrošināšanas atlīdzības izmaksas trešajām personām (cietušajiem) kopā 27132,10 Ls apmērā.

[14] Civillikuma 2347.panta otrā daļa noteic, ka tam, kura darbība saistīta ar paaugstinātu bīstamību apkārtējiem (transports, uzņēmums, būvniecība, bīstamas vielas u.tml.), ir jāatlīdzina zaudējumi, ko nodarījis paaugstinātas bīstamības avots, ja viņš nepierāda, ka zaudējums radies nepārvaramas varas dēļ, ar paša cietušā nodomu vai viņa rupjas neuzmanības dēļ.

Ceļu satiksmes negadījumu izraisījušais transportlīdzeklis uzskatāms par paaugstinātas bīstamības avotu.

Likumdevējs, vēloties ar tiesiskiem paņēmieniem risināt jautājumu par tādu mantisko seku novēršanu, kuras var rasties paaugstinātas bīstamības avota ekspluatācijas gaitā, Civillikuma 2347.pantā iekļāvis otro daļu, kurā paredzējis īpašus noteikumus attiecībā uz zaudējumu atlīdzību, ko izraisījis paaugstinātas bīstamības avots. Šie īpašie noteikumi attiecas uz atbildību neatkarīgi no vainas *(skatīt: Torgāns K. Saistību tiesības. II daļa. Mācību grāmata. - Rīga: Tiesu namu aģentūra, 2008, 280.lpp.).*

Kā norādījusi Latvijas Republikas Augstākā tiesa, neatkarīgi no tā, kura persona ir vainojama ceļu satiksmes negadījuma izraisīšanā, ja kaitējums radies ekspluatējot paaugstinātas bīstamības avotu, tostarp transportlīdzekli, civiltiesiskās atbildības subjekts ir šī paaugstinātā bīstamības avota tiesiskais valdītājs. Minētais gan neattiecas uz gadījumu, kad paaugstinātā bīstamības avota īpašnieks, glabātājs vai lietotājs valdījumu zaudējis citas personas prettiesisku darbību rezultātā *(skatīt: Latvijas Republikas Augstākās tiesas Civillietu departamenta 2014.gada 27.novembra spriedums lietā Nr.SKC-156/2014).*

Civillietu tiesu kolēģija atzīst, ka no lietas materiāliem nav redzami apstākļi, kas atbrīvotu atbildētāju no zaudējumu segšanas pienākuma, kā arī atbildētāja uz šādiem nav apstākļiem lietas izskatīšana gaitā nav norādījusi.

[15] Sauszemes transportlīdzekļu īpašnieku civiltiesiskās atbildības obligātās apdrošināšanas likuma (redakcijā, kas bija spēkā ceļu satiksmes negadījuma brīdī) 14.panta sestā daļa noteic, ka gadījumā, ja transportlīdzekļa īpašnieks apdrošināšanas līgumā noteiktajā termiņā nav samaksājis apdrošināšanas prēmiju, apdrošinātājs ir tiesīgs celt prasību tiesā.

Savukārt 41.panta pirmās daļas 2.punkta "a" apakšpunktā noteikts, ka apdrošinātājs ir tiesīgs iesniegt regresa prasību pret ceļu satiksmes negadījumā zaudējumu nodarījušā transportlīdzekļa īpašnieku vai — transportlīdzekļa līzinga gadījumā — līzinga ņēmēju, ja tas apdrošināšanas līgumā noteiktajā termiņā nav samaksājis apdrošināšanas prēmiju.

Pie apstākļiem, kad transportlīdzekļa īpašnieks, kura civiltiesiskā atbildība tikusi apdrošināta, nav veicis apdrošināšanas prēmijas samaksu, taču ir iestājies apdrošināšanas gadījums un apdrošinātājs ir sedzis zaudējumus, kas ceļu satiksmes negadījumā nodarīti trešajai personai izmaksājot apdrošināšanas atlīdzību, Civillietu tiesu kolēģija uzskata, ka ir pamats atjaunot stāvokli, kas pastāvējis pirms apdrošināšanas gadījuma iestāšanās, proti, no ceļu satiksmes negadījumu izraisījušā transportlīdzekļa īpašnieka piedzīt par labu apdrošinātājam radītos zaudējumus izmaksāto apdrošināšanas atlīdzību apmērā.

[16] 2010.gada 5.maijā starp prasītāju un atbildētāju tika noslēgts standartlīgums Nr. CD139993 (sauszemes transportlīdzekļu civiltiesiskās atbildības obligātās apdrošināšanas polise), kurā norādīts, ka transportlīdzekļa Scania 124 ar valsts reģistrācijas Nr. /TL numurs/ īpašniece ir atbildētāja, līguma darbības laiks noteikts no 2010.gada 8.maija līdz 2010.gada 7.augustam, apdrošināšanas prēmija-81,46 Ls (l.l.18).

2010.gada 5.maijā prasītāja izrakstīja atbildētājai rēķinu Nr.3136 par apdrošināšanas prēmijas samaksu līdz 2010.gada 8.maijam (l.l.19).

No lietas materiāliem nav redzams, ka apdrošināšanas prēmijas samaksa būtu veikta un to atbildētāja nav apstrīdējusi, tādēļ konstatējams pamats no atbildētājas par labu prasītājai piedzīt apdrošināšanas prēmiju.

[17] No lietas materiāliem redzams, ka ceļu satiksmes negadījums noticis 2010.gada 7.jūlijā, proti, laikā, kad prasītāja bija apdrošinājusi atbildētājas transportlīdzekli.

Civillietu tiesu kolēģija secina, ka prasītājas tiesības celt regresa prasību pret atbildētāju par zaudējumu piedziņu izriet no Sauszemes transportlīdzekļu īpašnieku civiltiesiskās atbildības obligātās apdrošināšanas likuma (redakcijā, kas bija spēkā ceļu satiksmes negadījuma brīdī) 41.panta pirmās daļas 2.punkta "a" apakšpunkta.

[18] Civillietu tiesu kolēģija atzīst, ka prasītājai ir radušies zaudējumi un to apmērs ir atspoguļots ar lietas materiālos esošiem pierādījumiem, proti, maksājumus apliecinošiem dokumentiem, kas apstiprina, ka prasītāja ir veikusi apdrošināšanas atlīdzības

maksājumus cietušajiem (l.l.61-76).

[18.1] Pamatojoties uz SIA "Bats" atlīdzības pieteikumu, eksperts /pers. K/ veicis transportlīdzekļa vērtības aprēķinu SIA "Bats" piederošajam transportlīdzeklim "KRONE SD" ar valsts reģistrācijas Nr./TL numurs/, no kā redzams, ka minētā transportlīdzekļa vērtība pirms ceļu satiksmes negadījuma bija 20524 Ls, bet transportlīdzekļa atlikuma vērtība noteikta 1400 Ls, tātad nodarītie zaudējumi sastāda 19124 Ls.

AAS "Balva" veikusi apdrošināšanas atlīdzības izmaksu minētajā apmērā.

[18.2] Pamatojoties uz cietušā /pers. E/ sievas apdrošināšanas atlīdzības pieteikumu, prasītāja pieņēmusi lēmumus un veikusi apdrošināšanas atlīdzības izmaksas kopā 2057,37 Ls apmērā.

[18.3] Pamatojoties uz cietušā /pers. F/ sievas apdrošināšanas atlīdzības pieteikumu, prasītāja pieņēmusi lēmumus un veikusi apdrošināšanas atlīdzības izmaksas kopā 2114,72 Ls apmērā.

[18.4] Pamatojoties uz /Nosaukums D/ sastādīto rēķinu, prasītāja veikusi 5458,18 euro maksājumu sakarā ar videi nodarīto kaitējumu.

[19] Saskaņā ar Civilprocesa likuma 10.pantu puses realizē savas procesuālās tiesības sacīkstes formā un sacīkste notiek, pusēm dodot paskaidrojumus, iesniedzot pierādījumus, tiesai adresētus pieteikumus, piedaloties liecinieku un ekspertu nopratināšanā, citu pierādījumu pārbaudē un novērtēšanā, piedaloties tiesu debatēs un veicot citas procesuālās darbības šajā likumā noteiktajā kārtībā.

Atbilstoši Civilprocesa likuma 93.panta pirmajā daļā nostiprinātajam dispozitivitātes principam, katrai pusei jāpierāda tie fakti, uz kuriem tā pamato savus prasījumus vai iebildumus.

Ņemot vērā apstākli, ka Civillietu tiesu kolēģija konstatējusi atbildētājas pienākumu atlīdzināt prasītājai radītos zaudējumus, kā arī prasītājas iesniegtais zaudējumu aprēķins ir sastādīts pamatojoties uz lietas materiālos esošajiem maksājumu uzdevumiem un lēmumiem par apdrošināšanas atlīdzības izmaksām, savukārt atbildētāja iebildumus ne uz celto prasību, ne apelācijas sūdzību nav iesniegusi, prasība atzīstama par pamatotu un apmierināmu pilnībā.

[20] Civillietu tiesu kolēģija atzīst, ka ceļu satiksmes negadījumu izraisījušā transportlīdzekļa piederība bija konstatējama, tādēļ uzskata par nepamatotu pirmās instances tiesas spriedumā atzīto, ka prasītājai nebija tiesību prasīt no atbildētājas zaudējumu atlīdzināšanu 27132 Ls apmērā, jo nav konstatēta transportlīdzekļa Scania 124 ar valsts reģistrācijas Nr. /TL numurs/ piederība atbildētājai.

[21] Civilprocesa likuma 41.panta pirmā daļa noteic, ka pusei, kuras labā taisīts spriedums, tiesa piespriež no otras puses visus tās samaksātos tiesas izdevumus.

No lietas materiāliem redzams, ka prasītāja, ceļot prasību tiesā samaksājusi ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 3,30 Ls (kas atbilst 4,70 EUR) apmērā un valsts nodevu 562,14 Ls (kas atbilst 799,85 EUR) apmērā, kā arī valsts nodevu par apelācijas sūdzību 960,42 Ls (kas atbilst 1366,55 EUR) apmērā.

Tā kā prasītāja ir puse, kuras labā taisīts spriedums, minētie tiesas izdevumi piespriežami no atbildētājas prasītājas labā.

[22] Saskaņā ar Civilprocesa likuma 39. un 42.pantu, nesamaksātie tiesas izdevumi valsts labā piedzenami no puses, kuras labā spriedums nav ticis taisīts.

Kā redzams no lietas materiāliem, neapmaksātie ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi pirmās instances tiesā sastāda 1,48 Ls (kas atbilst 2,11 EUR), savukārt izdevumi par pavēstu nosūtīšanu apelācijas instances tiesā sastāda 7,75 EUR, līdz ar ko no atbildētājas valsts labā kopā piedzenami 9,86 EUR.

[23] Atbilstoši Civilprocesa likuma 195.pantam, taisot spriedumu par naudas summas piedziņu, prasītājai nosakāmas tiesības saņemt no atbildētājas likumiskos sešus procentus gadā no pamatparāda summas 38721,41 EUR.

[24] Saskaņā ar Civilprocesa likuma 204.1 pantu atbildētājai nosakāms 10 dienu termiņš sprieduma labprātīgai izpildei daļā par tiesas izdevumu piedziņu. Minētais termiņš skaitāms no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

REZOLUTĪVĀ DAĻA

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 204.1 , 432.-434.pantu, Civillietu tiesu kolēģija

nosprieda:

prasību apmierināt.

Piedzīt no SIA "Bezko", reģistrācijas nr. 40003583437, par labu AAS "Balva", reģistrācijas nr. 40003064944, zaudējumus 38605,50 EUR (trīsdesmit astoņi tūkstoši seši simti pieci *euro*, 50 centi), neapmaksātās apdrošināšanas prēmiju 115,91 EUR (viens simts piecpadsmit *euro*, 91 cents), valsts nodevu par prasības celšanu tiesā 799,85 EUR (septiņi simti deviņdesmit septiņi *euro*, 85 centi), valsts nodevu par apelācijas sūdzības iesniegšanu 1366,55 EUR (viens tūkstotis trīs simti sešdesmit seši *euro*, 55 centi) un ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 4,70 EUR (četri *euro*, 70 centi).

Noteikt AAS "Balva", reģistrācijas nr. 40003064944, tiesības saņemt no SIA "Bezko", reģistrācijas nr. 40003583437, par laiku līdz sprieduma izpildei (izsoles dienai) likumiskos sešus procentus gadā no pamatparāda summas 38721,41 EUR (trīsdesmit astoņi tūkstoši septiņi simti divdesmit viens *euro*, 41 cents).

Piedzīt no SIA "Bezko", reģistrācijas nr. 40003583437, valsts labā ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 9,86 EUR (deviņi *euro*, 86 centi) apmērā.

Noteikt termiņu sprieduma labprātīgai izpildei – 10 dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Spriedumu var pārsūdzēt kasācijas kārtībā 30 dienu laikā no pilna sprieduma sastādīšanas dienas Latvijas Republikas Augstākās tiesas Civillietu departamentā, iesniedzot kasācijas sūdzību Rīgas apgabaltiesā.

Pilns spriedums sastādīts 2016.gada 11.februārī.

Tiesas sēdes priekšsēdētāja G.Ozoliņa

Tiesneši L.Volberga

M.Sviķis